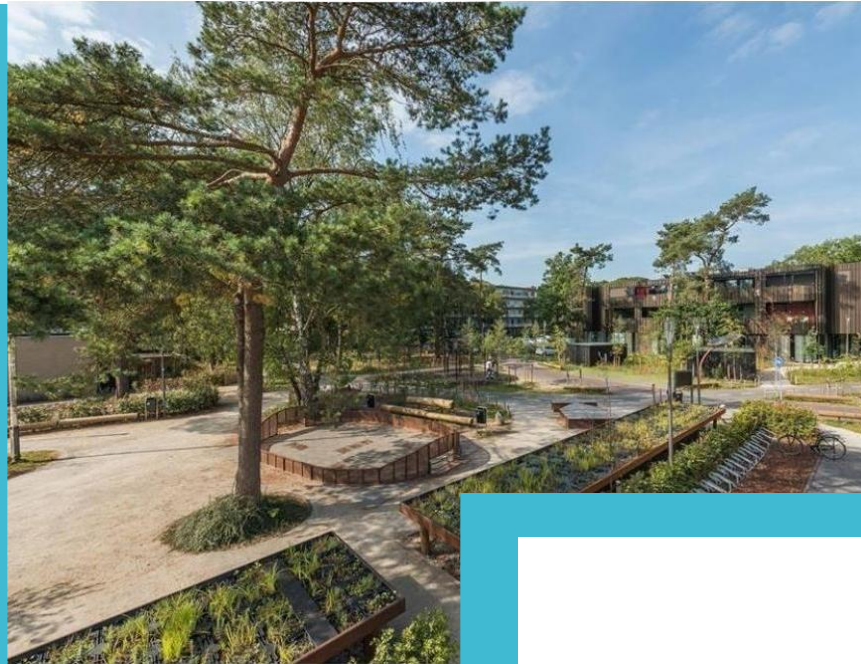

PLATFORM BIJEENKOMST

Natuur KAN in de stad

MERWEDE UTRECHT

Mirjam Schull (Merwede LAB) Gitty Korsuize (gemeentje Utrecht en Gideon Vreeman (voorheen gemeente Utrecht) met Claudia Bouwens

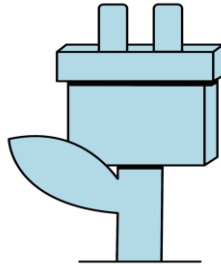

Natuur KAN in de stad

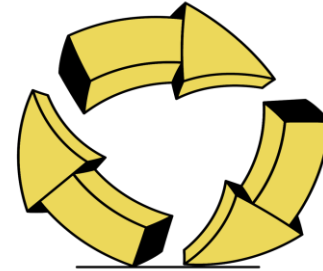
Doel Merwede LAB

MERWEDE

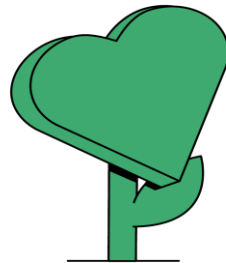
Het LAB heeft als doel om toepasbare innovaties te zoeken om de ambitieuze, duurzame doelstellingen van Merwede waar mogelijk te verbeteren.

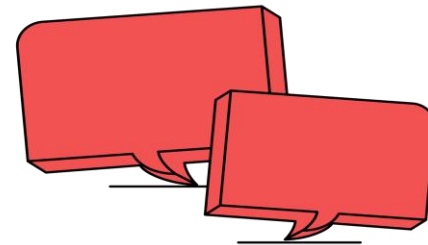
Energie

Circulair bouwen

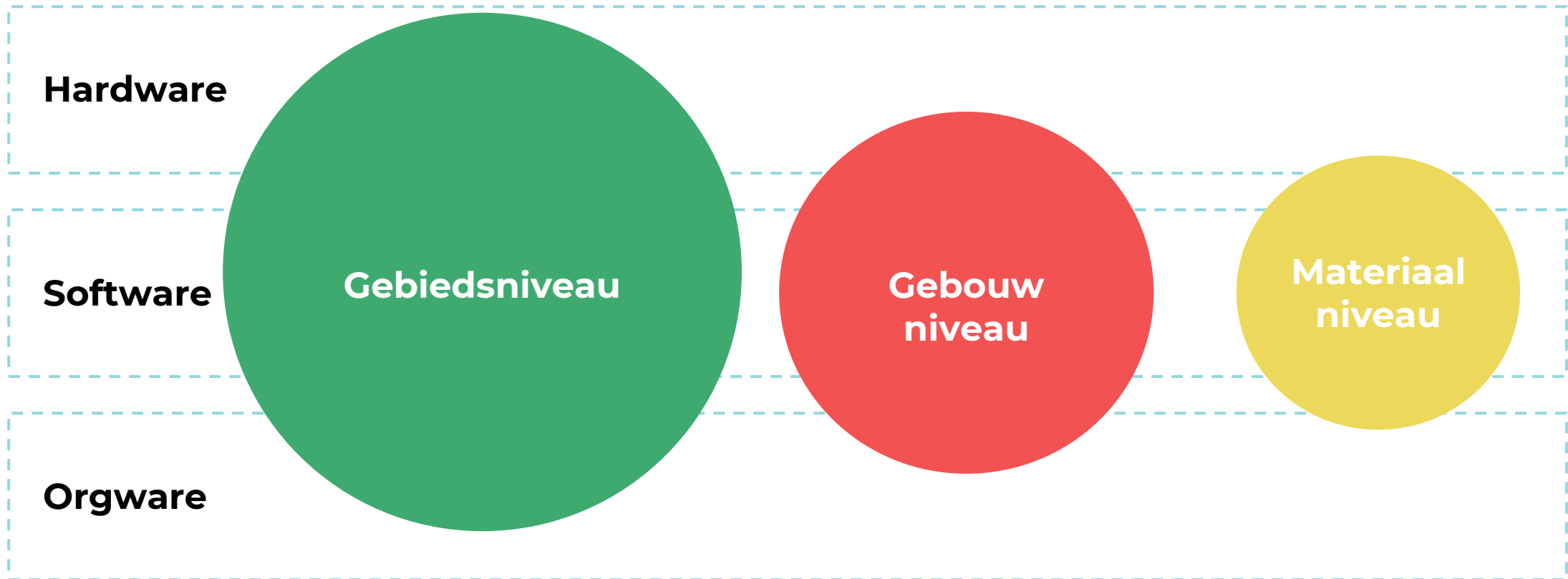

**Gezond
stedelijk leven**

Social design

Schaalniveaus van het Merwede LAB

Brainstorm participatie met Jonge Honden

Kennissessie circulair bouwen bij Floriade

Kennissessie klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen

MPG workshops

Brainstorm met SITE

Kennissessie social design

UITKOMSTEN MPG WORKSHOPS

Naslagwerken Merwede LAB

ONDERZOEK PV ONTWIKKELING

MERWEDE LAB
Naslagwerk
11 juli 2022

VERSIE 1.0
In samenwerking met:
Merosch

UITKOMSTEN MPG WORKSHOPS

MERWEDE LAB
Naslagwerk
1 juni 2022

VERSIE 1.0
In samenwerking met:
nibe
alba

KENNISSESSIE SOCIAL DESIGN

MERWEDE LAB
Naslagwerk
9 juni 2022

VERSIE 1.0
In samenwerking met:
B&B

**KENNISSESSIE LESSEN UIT CIRCULAIRE
GEBIEDSONTWIKKELING**

MERWEDE LAB
Naslagwerk
2 september 2022

VERSIE 1.0
In samenwerking met:
Grimm, Smit
RIAL

**KENNISSESSIE KLIMAAT ADAPTIEF EN
NATUUR INCLUSIEF BOUWEN**

MERWEDE LAB
Naslagwerk
9 december 2021

VERSIE 1.0
In samenwerking met:
TAUW
hb

UITWERKING MERWEDE BIOTOOP

MERWEDE LAB
Naslagwerk
1 juni 2022

VERSIE 1.0
In samenwerking met:
TAUW

**GEVELINNOVATIEPARADE
MERWEDE UTRECHT**

MERWEDE
utrecht

**ONDERZOEK BEVORDERING SOCIALE
COHESIE IN HOOGBOUW**

MERWEDE LAB
Onderzoek
Oktober 2022

VERSIE 1.0
In samenwerking met:
Jonge
honden

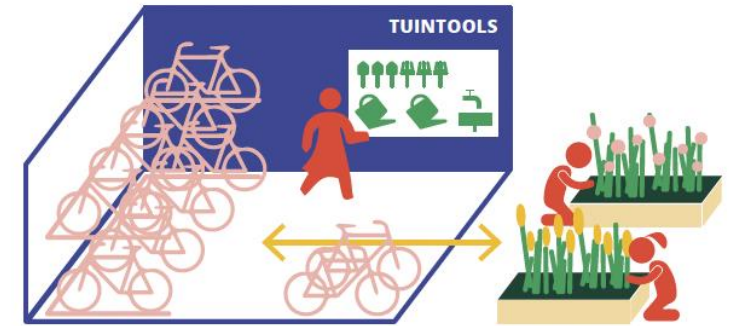

De straat van de toekomst

Ontmoeten in de fietsenstalling

ANW

M

GROTE KLOKJESBIJ maatregelen & randvoorwaarden

Wat heeft de grote klokjes bij nodig:

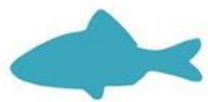
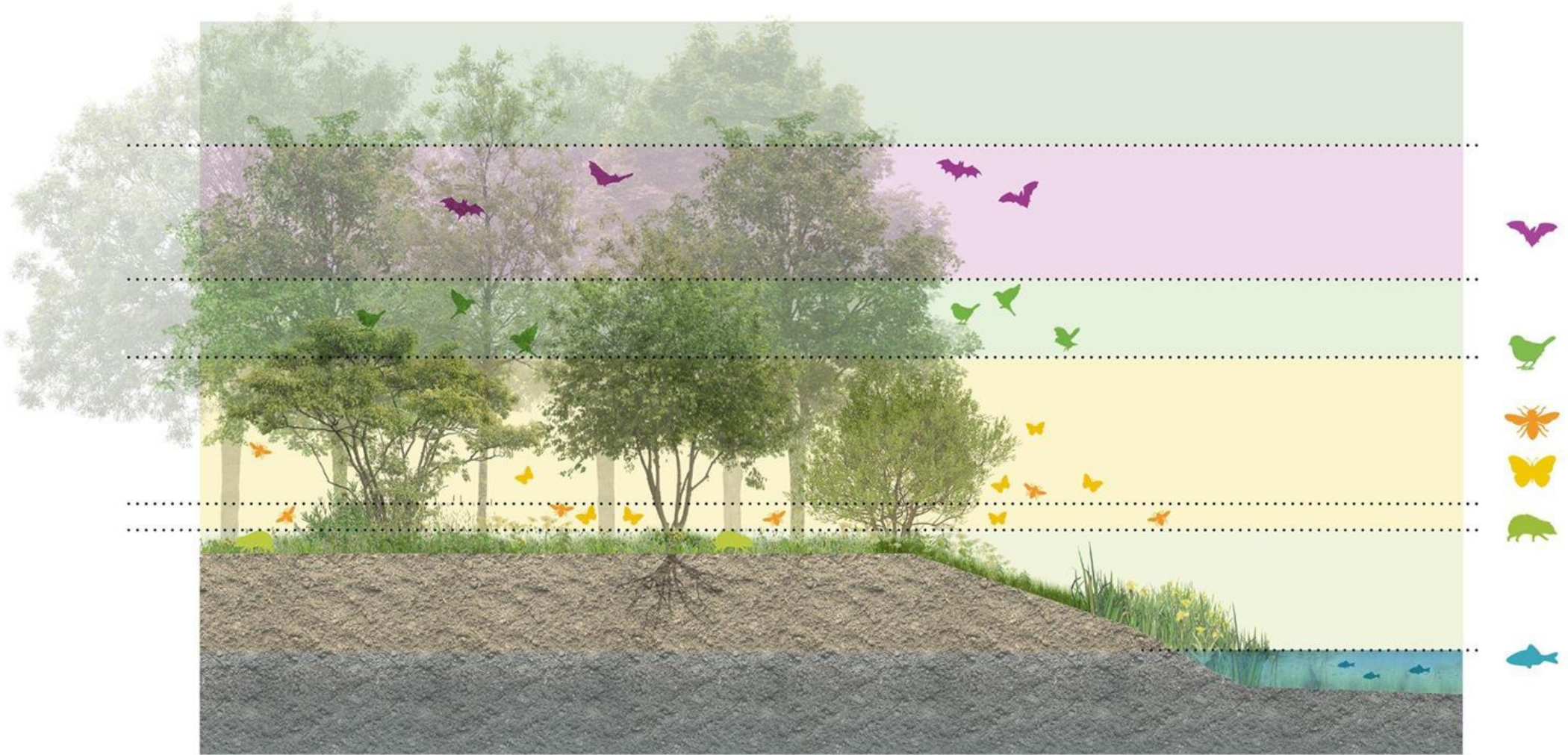
Codering maatregel	Specificatie maatregel	Beroefde ruimte	Randvoorwaarden	Minimale oppgave binnentruimten	Minimale oppgave op daken	Minimale oppgave openbare ruimte
CK1	Verblijfplaats ooggangde stammen van minimaal 2-3m hoog, overrijg braamstruweel en overstaande kruidige vegetatie.	10 - 15m ²	<ul style="list-style-type: none"> In totaal minimaal 250 hollen met een diameter van 3 tot 5 mm (poorkeur = dinn) realiseren Piaatsing op zonnige plek in het bos of struikland Tu gestruiken (dood) hout bij voorkeur eiken, esdoorn, es of beuk (met gladdes boorangen) 	4x maatregel		7x maatregel
CK2	Voedsel minimaal 2125 planten klokjes (Campanulaceae) en minimaal 225 bloemen en kruiden voor mannetjes grote klokjes (plantenbazuur/antbrngen)	Minimaal 200m ²	<ul style="list-style-type: none"> 50% van de oppervlakte dient te bestaan uit een combinatie van: muusduksaapsruid, vijfelig kaasjesruid, groot kaasjesruid, grote kattenstaart, akkerdistel, klein streebaad en verschillende soorten gierenium. Brede lathrus, witte reseda, grote wederik, campanula toevoegen voor Urectrae Diplantingsvlekken met deze soorten klein houden. Minimaal 1m² en maximaal 50m² 	4x maatregel		7x maatregel

- Aanvullende voorwaarden:
- Voedselplekken binnen 100m vanaf de verblijfplaatsen (lees: hollen) realiseren
  - Voedselplekken op maximaal 50m afstand van elkaar realiseren
  - Verblijfplaatsen op maximaal 200m afstand van elkaar plaatsen

DE WIJK ALS AANEENGESLOTEN BIOTOOP

Bitterling

Hedgehog

Common brimstone

Scissor bee

House sparrow
& chiffchaff

Common pipistrelle
& serotine bat

UITWERKING MERWEDE BIOTOOP

#gezond stedelijk leven

MERWEDE LAB

Naslagwerk
1 juni 2022

VERSIE 1.0

In samenwerking met:

1 | VAN BIG FIVE NAAR CONCRETE DOELSOORTEN

Door middel van literatuuronderzoek en in goed overleg met de stadsecoloog zijn we tot de volgende doelsoortenlijst voor de Stadswijk Merwede gekomen:

Vleermuizen:

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger

Zangvogels:

- Huismus
- Tjiftjaf

Bijen/dagvlinders:

- Grote klokjesbij
- Citroenvlinder

Overig

- Gierzwaluw
- Egel

GROTE KLOKJESBIJ

onderzoek & vlekkenkaart

Ambitie

Gewenste / realistische dichtheid soort : 175 individuen/hectare (bron: rapport bouwstenen)

Vertaling ambitie naar situatie Merwede

O.b.v. totaaloppervlak: maatregelen te treffen voor circa 5500 individuen (11 deelpopulaties van 500 individuen)

Geschikt oppervlak binnen Merwede

- Geschikt oppervlak binnentuinen: inschatting is 50% van 5,6 ha = 2,8 ha
- Geschikt oppervlak daken: inschatting is 20% van 8,9 ha = 1,8 ha
- Geschikt oppervlak openbare ruimte: inschatting is 70% van 14,8 ha = 10,4 ha

In totaal = 15,0 hectare beschikbaar voor benodigde maatregelen (4,6 ha bouwblokken (31%) en 10,4 ha openbare ruimte (69%))

Verdeling maatregelen over Merwede

- 31% van de maatregelen te realiseren in de binnentuinen en op de daken, 69% in de openbare ruimte
- 31% van 5500 individuen = 1705 individuen (ca. 3-4 deelpopulaties) in de bouwblokken

VLEKKENKAART

11 populaties (van ca. 3ha) ingetekend.

De meest zonnige plekken zijn gezocht voor het plaatsen van de verblijfplaatsen (rode stippen). Bouwblokken 1a, 2a, 5 en 11 zijn hier het meest geschikt voor bevonden. De overige 7 plekken moeten in de openbare ruimte gevonden worden. De gele arcering is het voedselgebied er omheen (waar de nectar gevonden moet worden). Populaties moeten zoveel mogelijk overlappen.

Vlekkenkaart grote klokjesbij

KENNISSESSIE KLIMAAT ADAPTIEF EN NATUUR INCLUSIEF BOUWEN

#gezond stedelijk leven

MERWEDE LAB

Naslagwerk
9 december 2021

VERSIE 1.0

In samenwerking met:

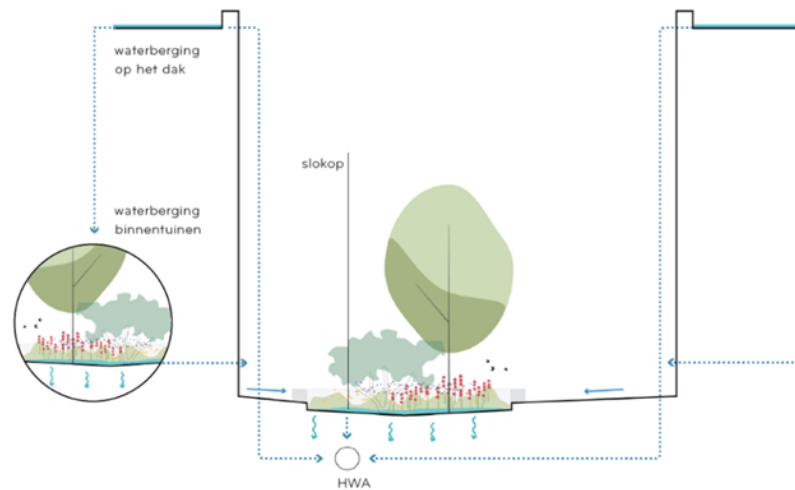

VERTALING NAAR MERWEDE

Natuurinclusief bouwen vertaald naar randvoorwaarden Merwede

WATEROVERLAST

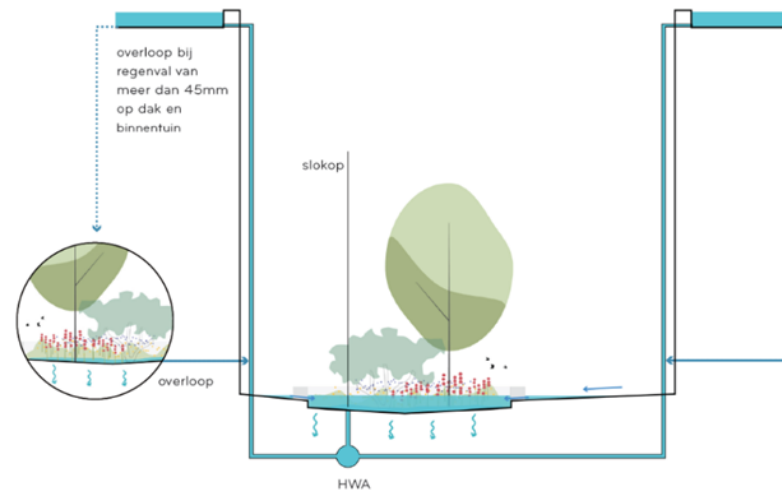
Om wateroverlast te voorkomen wordt vuil water en schoon regenwater gescheiden. Bestrating en dakvlakken worden aangesloten op een regenwatersysteem en bij voorkeur wordt hemelwater zichtbaar over het oppervlak afgevoerd i.p.v. ondergronds. In Merwede kan een extreme regenbui tot 80 mm /uur verwerkt worden zonder dat er schade zal ontstaan aan woningen of nutsvoorzieningen.

Inprikkers en dwaalspoor – afwatering onder normale omstandigheden

WATERBERGINGSOPGAVE ONDER NORMALE OMSTANDIGHEDEN:

- 45 mm berging per m² op daken en in binnentuinen t.b.v. hergebruik.
- 15 mm waterberging per m² verharding in de openbare ruimte t.b.v. infiltratie. Voorzieningen in minimaal 10, en maximaal 48 uur weer leeg.
- Bij 20 mm per uur geen water op straat.

Inprikkers en dwaalspoor – afwatering bij calamiteiten

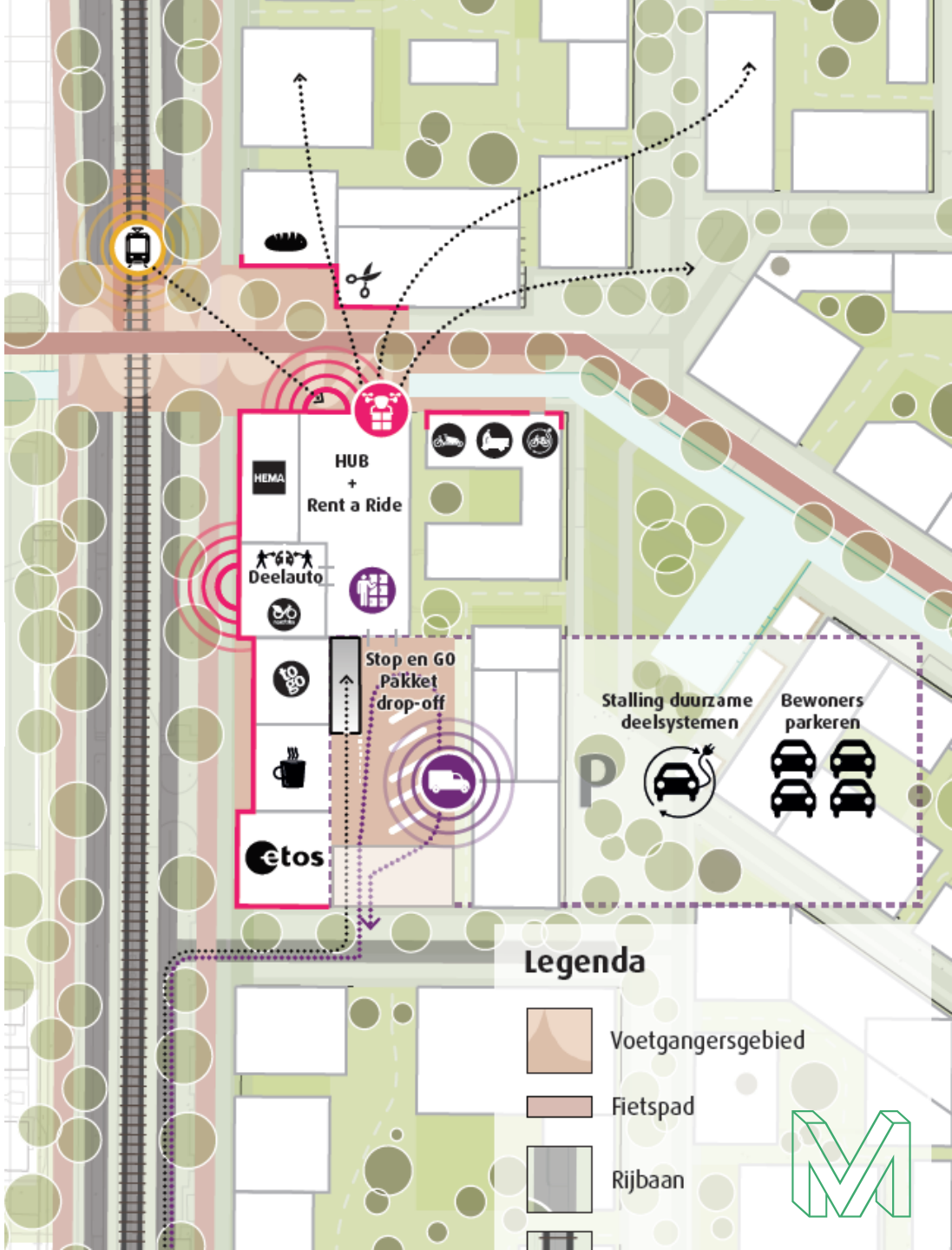
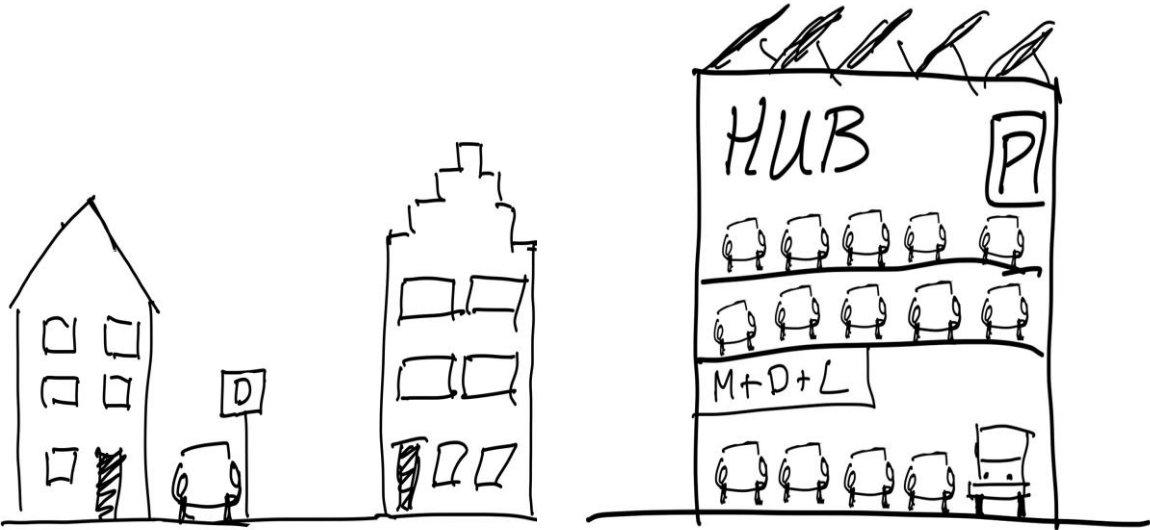
Natuur KAN in de stad

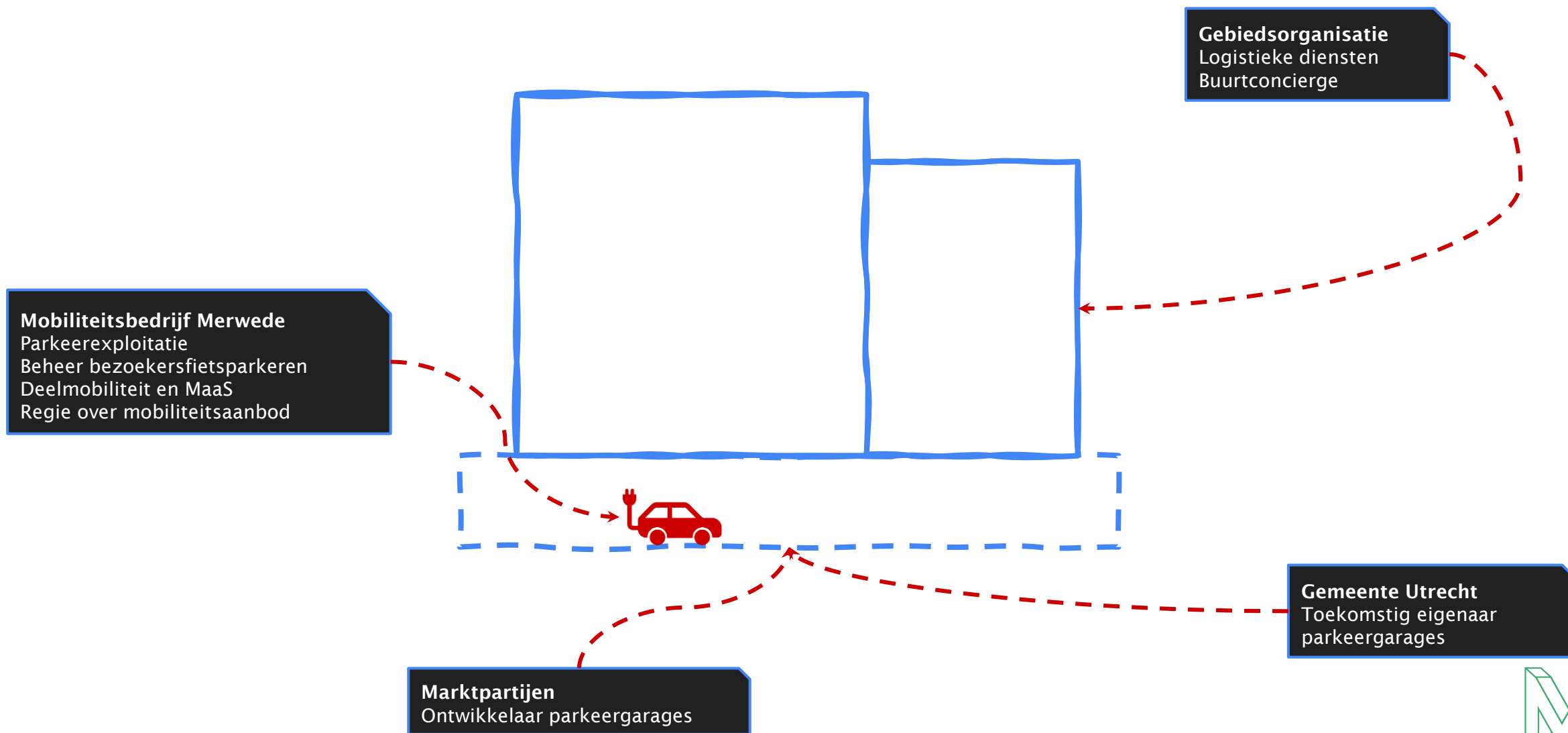
Natuur KAN in de stad

MOBiliteit HUBS

Merwede organisatie

PLATFORM BIJEENKOMST

Natuur KAN in de stad

STRATEN ALS GROENE VERBINDINGSZONES
Stijn Koole (BoschSlabbers) Tamara Ekamper (Ge
Visser

Auditorium

NATUURINCLUSIEVE AMBITIES WAARMAK
Marijke Dijkshoorn(WUR) en Ineke Weppelman (M

Klaslokaal

PUNTENLIJSTJES, ICOONSOORTEN OF HABITATBENADERING?
Geert Timmermans (Gemeente Amsterdam), Gid
Amersfoort), Romboot van Eekelen (Gemeente B

Tribune